

Protokoll - Sak 14/6 Forprosjekt balansert kommunalt oppgavefelleskap

Vedtak: Hålogalandsrådet vedtar mandatet og gir arbeidsgruppen, bestående av Varsi, Schjelderup og Hagerupsen, i oppdrag å gjennomføre utlysning av forprosjektet.

Bakgrunn:

Kvæfjord kommune har på vegne av de åtte kommunene i regionen søkt om midler til et forprosjekt knyttet til utvikling av et balansert kommunalt oppgavefelleskap. Søknaden er innvilget, og det foreligger nå et utkast til mandat for det videre arbeidet.

Saken legges fram som drøftingssak med sikte på innspill til mandat, prioriteringer og videre prosess.

Mandat

Forprosjekt – Balansert kommunalt oppgavefelleskap

1. Bakgrunn

Kommunene i regionen står overfor økende krav til kompetanse, kapasitet og kvalitet i tjenesteproduksjonen. Flere fagområder er sårbare som følge av små fagmiljøer, begrenset tilgang på spesialisert kompetanse og utfordringer knyttet til rekruttering og kontinuitet.

Kommunene samarbeider allerede på en rekke områder, hovedsakelig gjennom vertskommunesamarbeid og kjøp og salg av tjenester. Det er et ønske om å vurdere om mer systematiske og balanserte samarbeidsformer kan bidra til å styrke fagmiljøer og redusere sårbarhet, samtidig som den enkelte kommune beholder sitt ansvar, sin styring og sin selvstendighet.

Erfaringer fra eksisterende samarbeid viser at ulike økonomisk bæreevne og ulike forventninger til kostnadsfordeling kan skape uenighet og utfordringer i samarbeidet. Dette er en viktig del av bakteppet for prosjektet, og vil inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget som skal utvikles.

Begrepet «balansert kommunalt oppgavefelleskap» brukes i denne sammenheng som et utviklingsbegrep for mer forpliktende og likeverdig samarbeid mellom kommuner.

Begrepet viser ikke til en bestemt juridisk organisasjonsform.

2. Formål

Interkommunalt politisk råd for:

Harstad

Kvæfjord

Tjeldsund

Evenes

Narvik

Ibestad

Gratangen

Lødingen

På vegne av
60.000 mennesker

Formålet med forprosjektet er å etablere et solid kunnskapsgrunnlag for å vurdere om og hvordan kommunene kan utvikle robuste og forpliktende fagfellesskap på utvalgte områder.

Forprosjektet skal bidra til å belyse sentrale forutsetninger for samarbeid, herunder økonomiske forhold, kostnadsfordeling og opplevd rettferdighet mellom kommunene.

Prosjektet skal gi et beslutningsgrunnlag for eventuelle videre politiske vurderinger, men skal ikke i seg selv etablere nye samarbeidsstrukturer.

Forprosjektet skal særlig:

- avklare økonomiske prinsipper, kostnadsmodeller og fordelingsnøkler som kan sikre forutsigbarhet og opplevd rettferdighet
- skape en felles forståelse av hvilke oppgaver som egner seg for samarbeid, og hvilke gevinster som realistisk kan oppnås.

3. Hovedproblemstilling

Hvordan kan kommunene i regionen organisere samarbeid slik at:

- Sårbarhet i små fagmiljøer reduseres
- Rekruttering og kompetanseutvikling styrkes
- Faglig kvalitet og rettssikkerhet forbedres
- Lokal politisk styring og kommunal selvstendighet opprettholdes
- Samarbeidet oppleves som økonomisk bærekraftig, transparent og rettferdig for alle deltakende kommuner
- Det foreligger et realistisk potensial for merverdi for alle deltakende kommuner, enten faglig, kapasitetsmessig eller kvalitativt

Sentralt står også hvordan økonomi, ansvar og gevinster kan forstås og håndteres på en måte som understøtter likeverdig og forutsigbart samarbeid.

4. Avgrensning

Prosjektet skal:

- Ikke utrede kommunesammenslåing
- Ikke gjennomføre organisatoriske endringer i prosjektperioden
- Ikke påføre kommunene nye forpliktelser før politisk behandling

Prosjektet skal være åpent for ulike anbefalinger, herunder:

- At enkelte områder ikke egner seg for videre samarbeid
- At eksisterende vertskommunemodeller kan være hensiktsmessige på enkelte områder
- At ulike organiseringsprinsipper kan være aktuelle på et overordnet nivå

5. Innhold og leveranser

Prosjektet skal:

1. Identifisere sårbarhet, kapasitet og kompetansebehov på relevante fagområder
2. Skille mellom ulike typer oppgaver, herunder administrative støttefunksjoner, tjenesteproduksjon og oppgaver som innebærer myndighetsutøvelse
3. Identifisere områder hvor det kan være hensiktsmessig å etablere fagfellesskap eller styrket samarbeid
4. Belyse fordeler, ulemper og risiko på et overordnet nivå, herunder hensyn til styring, ansvar, gjennomførbarhet og økonomiske forhold
5. Identifisere områder hvor samarbeid ikke vurderes som hensiktsmessig
6. Gi en samlet analyse og prioriterte anbefalinger for eventuell videre prosess

Det skal legges særlig vekt på fagområder med høy sårbarhet og liten politisk dimensjon, eksempelvis administrative støttefunksjoner og andre smale fagområder hvor robuste fagfellesskap kan bidra til økt kvalitet og stabilitet.

6. Organisering

- Kommunedirektørene utgjør prosjektets styringsgruppe
- Et arbeidsutvalg bestående av tre kommunedirektører forbereder mandat, anskaffelse og oppstart
- Styringsgruppen fastsetter prioriterte fagområder i oppstarten av prosjektet
- Det engasjeres ekstern faglig bistand til kartlegging og analyse
- Politisk nivå involveres gjennom orientering ved viktige milepæler og behandling av sluttrapporten

7. Leveranse og videre prosess

Prosjektet skal avsluttes med en sluttrapport som:

- Samler analysen
- Presenterer prioriterte anbefalinger
- Skisserer mulige veivalg
- Foreslår eventuell videre prosess (hovedprosjekt)

Sluttrapporten legges fram for politisk behandling i den enkelte kommune.